ISSN:3030-332X
Impact factor: 9,493
International journal of scientific researchers

TALABALARNING PEDAGOGIK AMALIYOT JARAYONIDA KASBIY MAHORATINI SHAKLLANTIRISHNING AHAMIYATI

Murodullayeva Bonu
Guliston davlat pedagogika instituti
Pedagogika yo‘nalishi 2-kurs talabasi
Doi: https://doi.org/10.5281/zenodo.20337896

Annotatsiya. Mazkur maqolada pedagogik amaliyotning bo‘lajak o‘qituvchilarni kasbiy jihatdan shakllantirishdagi o‘rni va ahamiyati yoritilgan. Shuningdek, pedagogik amaliyot davomida tarbiya fanidan tashkil etilgan dars mashg‘ulotlari, ularda qo‘llanilgan zamonaviy pedagogik texnologiyalar hamda interfaol metodlarning samaradorligi haqida so‘z yuritilgan. Maqolada o‘quvchilar bilan ishlash jarayonida hosil bo‘lgan pedagogik tajribalar, o‘qituvchi faoliyatining mas’uliyati va pedagogik mahoratni rivojlantirish omillari tahlil qilingan.

Kalit so‘zlar: pedagogik amaliyot, kasbiy kompetensiya, pedagogik mahorat, tarbiya fani, interfaol metodlar, aqliy hujum, rolli o‘yin, savol-javob, zamonaviy ta’lim.

Kirish

Bugungi kunda ta’lim tizimida amalga oshirilayotgan islohotlarning asosiy maqsadi – bilimli, ma’naviy yetuk, mustaqil fikrlaydigan va zamonaviy bilimlarga ega bo‘lgan yoshlarni tarbiyalashdan iboratdir. Shu sababli oliy ta’lim muassasalarida tahsil olayotgan pedagogika yo‘nalishi talabalari uchun pedagogik amaliyot muhim ahamiyat kasb etadi. Chunki pedagogik amaliyot orqali talabalar nazariy bilimlarini amaliy faoliyat bilan bog‘laydi, kelajakdagi kasbiga tayyorgarlik ko‘radi hamda pedagogik jarayonning ichki mohiyatini chuqurroq anglaydi.

Pedagogik amaliyot bo‘lajak o‘qituvchilar uchun dastlabki kasbiy tajriba maktabi hisoblanadi. Talabalar ushbu jarayonda dars tashkil etish, o‘quvchilar bilan ishlash, pedagogik muloqot olib borish, sinfni boshqarish va ta’lim samaradorligini oshirish kabi muhim ko‘nikmalarga ega bo‘ladilar. Ayniqsa, zamonaviy ta’lim tizimida o‘qituvchidan nafaqat bilim berish, balki o‘quvchilarning mustaqil fikrlashini rivojlantirish, ularni vatanparvarlik va insoniy fazilatlar ruhida tarbiyalash ham talab qilinadi.

Biz ham pedagogik amaliyotni 2-sonli umumta’lim maktabida 3 hafta davomida olib bordik. Ushbu amaliyot davomida maktab hayoti, pedagoglarning ish faoliyati va dars jarayonlari bilan yaqindan tanishdik. Bu jarayon biz uchun katta tajriba va muhim amaliy maktab bo‘ldi.

Asosiy qism

Pedagogik amaliyot davomida dastlab maktab ma’muriyati, o‘qituvchilar jamoasi hamda sinf rahbarlari bilan tanishdik. Tajribali pedagoglarning dars jarayonlarini kuzatish orqali ularning darsni tashkil etish usullari, o‘quvchilar bilan ishlash madaniyati hamda pedagogik mahorati haqida muhim bilimlarga ega bo‘ldik. Ayniqsa, darsni rejalashtirish, vaqtni to‘g‘ri taqsimlash va o‘quvchilarning diqqatini jalb qilish usullari biz uchun juda foydali bo‘ldi.

Amaliyot davomida tarbiya fanidan dars mashg‘ulotlari tashkil etdik. Darslarni o‘tishda zamonaviy pedagogik texnologiyalar va interfaol metodlardan keng foydalanildi. Jumladan, “Aqliy hujum”, “Savol-javob” va “Rolli o‘yin” metodlari o‘quvchilarning darsga bo‘lgan qiziqishini oshirishda muhim vosita bo‘lib xizmat qildi.

“Aqliy hujum” metodidan foydalanish davomida o‘quvchilarga turli mavzular yuzasidan erkin fikr bildirish imkoniyati yaratildi. Bu metod orqali o‘quvchilarning mustaqil va kreativ fikrlashi rivojlandi. O‘quvchilar o‘z fikrlarini erkin bayon etishga harakat qildilar va jamoaviy ishlash ko‘nikmalarini shakllantirdilar.

“Savol-javob” metodi esa mavzuni mustahkamlashda samarali usullardan biri bo‘ldi. Dars davomida berilgan savollar orqali o‘quvchilarning bilim darajasi aniqlanib, ularning faolligi oshirildi. Ushbu metod o‘quvchilarning darsga e’tiborini kuchaytirib, mavzuni yaxshiroq tushunishlariga yordam berdi.

Shuningdek, “Rolli o‘yin” metodidan foydalanilganda o‘quvchilar turli hayotiy vaziyatlarni sahnalashtirish orqali mavzuni yanada chuqurroq anglashga erishdilar. Bu metod o‘quvchilarning nutq madaniyati, muloqot qilish qobiliyati va jamoa bilan ishlash ko‘nikmalarini rivojlantirishda muhim ahamiyat kasb etdi.

Dars jarayonida ko‘rgazmali vositalar va tarqatma materiallardan foydalanish ham samaradorlikni oshirdi. O‘quvchilar mavzularni ko‘proq qiziqish bilan qabul qildilar. Ayniqsa, tarbiyaviy mavzularda hayotiy misollar keltirish orqali o‘quvchilarning fikrlash doirasi kengaydi.

Pedagogik amaliyot davomida biz faqatgina dars o‘tish bilan cheklanib qolmadik. Maktabdagi ma’naviy-ma’rifiy tadbirlarda ham faol ishtirok etdik. O‘quvchilar bilan ishlash jarayonida ularga odob-axloq, hurmat, vatanparvarlik va insoniy fazilatlar haqida tushunchalar berildi. Bu esa bizning pedagog sifatidagi mas’uliyat hissimizni yanada oshirdi.

Amaliyot davomida o‘quvchilar bilan individual ishlash, ularning qiziqish va qobiliyatlarini o‘rganish imkoniyati ham bo‘ldi. Har bir o‘quvchining dunyoqarashi va fikrlash darajasi turlicha ekanligini kuzatdik. Shu sababli o‘qituvchi har bir o‘quvchiga individual yondashishi kerakligini yanada chuqurroq tushundik.

Bundan tashqari, pedagogik amaliyot bizning pedagogik muloqot madaniyatimizni shakllantirishda ham katta rol o‘ynadi. O‘quvchilar bilan samimiy va do‘stona munosabat o‘rnatish, ularni tinglash va rag‘batlantirish dars samaradorligini oshirishini amaliy jihatdan his etdik.

Xulosa

Xulosa qilib aytganda, pedagogik amaliyot bo‘lajak o‘qituvchilar uchun juda muhim tajriba bosqichi hisoblanadi. Ushbu jarayon davomida talabalar nazariy bilimlarini amaliyot bilan mustahkamlaydi, pedagogik mahoratini oshiradi hamda kasbiy faoliyatga tayyorlanadi.

2-sonli umumta’lim maktabida o‘tkazilgan amaliyot davomida biz pedagogik faoliyatning mohiyatini chuqurroq angladik. Tarbiya fanidan tashkil etilgan darslar orqali interfaol metodlarning samaradorligiga amin bo‘ldik. Ayniqsa, “Aqliy hujum”, “Savol-javob” va “Rolli o‘yin” metodlari o‘quvchilarning faolligini oshirishda muhim ahamiyat kasb etdi.

Pedagogik amaliyot bizda o‘qituvchilik kasbiga bo‘lgan qiziqish va mas’uliyat hissini yanada kuchaytirdi. Kelajakda yetuk pedagog bo‘lish uchun doimiy izlanish, zamonaviy metodlarni o‘rganish va o‘z ustida ishlash zarurligini tushundik.

Foydalanilgan adabiyotlar

1. O‘zbekiston Respublikasining “Ta’lim to‘g‘risida”gi Qonuni. – Toshkent, 2020.
2. O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining ta’lim sohasiga oid farmon va qarorlari.
3. Ishmuhamedov R. “Ta’limda innovatsion texnologiyalar”. – Toshkent, 2008.
4. Abdullayeva Sh. “Pedagogika nazariyasi”. – Toshkent, 2016.
5. Muslimov N.A. “Kasbiy kompetentlik va pedagogik mahorat”. – Toshkent, 2014.